

Työkulttuurit Euroopassa

Työssäoppimassa Toholammin artesaaniopiston opettaja

Työssäoppimisjaksoni Unkarissa Budapestissa galleriassa oli mitä mielenkiintoisin kulttuurin kohtaamispaikka niin ammatillisesti kuin sosiaalisestikin. Unkari ei ollut maana minulle ennesään kovinkaan tuttu, vaikka siellä olenkin matkustellut muutamia kertoja aikaisemminkin. Talent-jakson jälkeen voin vain sanoa, että Unkari tulee olemaan osa elämäni vielä pitkää, ehkäpä lopun elämäni.

Maana unkari oli hyvin tyypillinen Itä-Euroopan valtio. Koska olen aikaisemmin asunut ja työskennellyt Puolassa osasin varautua vanhoilliseenkin, hieman kankeaan ja kommunismin värittämään elämänmenoon. Unkarissa, kuten muissakin Itä-Euroopan maissa, kommunismin olemassaolon vaikutukset näkyvät selvästi aivan arkipäiväisistä asioista alkaen korkean aseman ja auktoriteetin asti.

Kansa on jakaantunut pääosin neljään ryhmään, josta ääripäänä ovat kodittomat ja köyhät tai todella rikkaan ihmiset. Keskelle jää alempi keskiluokka ja ylempi keskiluokka. Maailmasotien aikana lailla lopetettu aristokratia alkaa nosta päätään uudelleen ja vanhat aristokraattisuvut ovat palanneet maahan takaisin. Kommunismin aikana ollut tasapalkkaus ja ihmisten mahdollisuus omistaa omaisuutta ovat kaatuneet. Ne jotka ovat kommunismin jälkeen onnistuneet menestymään, ovat nyt nousukkaita, mutta ne ihmiset, jotka jäivät kommunismin jälkimaininkeihin, ovat tänäkin päivänä alempaa keskiluokkaa ja muodostavat väestöstä suurimman osan.

Unkarilaiset ovat hyvin kansanmieleisiä ja kevään vaalitulokset vain vahvisti tilannetta. Ulkomaalaisen näkökulmasta asia ei ole kovinkaan mukava, sillä tilanne huonontaa ulkomaalaisen toimintaa ja asemaa Unkarissa paljon. Radikaaleimmat uudistusajatukset kertovat siitä, että ulkomaalaisilta yrityksiltä evätään pääsy ja työmahdollisuus Unkarissa, ulkomaalaiset eivät enää edes muutta maahan väliaikaisestikaan, arjalaisuus ja kansallismielisyys ovat arvoja sinänsä ja juutalaisvastaisuus on nousussa. Suomalaisyyntyinen työnantajani jopa pohti, että hänen pitää vaihtaa liikkeensä nimi unkarilaiseksi, jotta voisi toimia rauhassa vielä joitakin vuosia. Kansanmielisyys näkyy myös arkipäivässä; mm. ohjelmat ovat dubattuja tai kouluissa ei opeteta vieraita kieliä.

Arkkitehtuurisesti Unkari ja Budapest, jossa asuin, ovat upea kokemus. Unkari on täynnä valtion maailmansotien aikana pakkolunastamia linnoja ja palatseja, joita nyt myydään (ulkomaalaisille, joilla on rahaa) korjattavaksi. Vanhoja kaupunkeja kunnostetaan pikkuhiljaa ja turismilla on merkittävä kansantaloudellinen asema. Itse asuin kuudennessa kaupunginosassa, jossa oli paljon 1800-luvun aikana rakennettuja taloja. Asuntoni on 1850-luvulta ja peruskorjattua vanhaa kunnioittaen. Siellä oli säilytetty alkuperäisiä ovia ja ikkunoita, stuccoja ja rosetteja. Asuntoni oli kalustettu ajan mukaisin tyylihuonekaluin.

Galleria, jossa työskentelin, oli taidegallerian sekä antiikkiliikkeen yhdistelmä. Yritys myy antiikkia, sisustaa suurlähetystöjä ja linnoja sekä asettaa näytteille conemporary artsia kutsuperiaatteella. Minun tehtäväni työssäoppimisjaksolla oli ottaa osaa kaikkiin liikkeessä tapahtuviin asioihin sekä hoitaa liikettä. Hyvin avoimesti työnantaja esitteli minut kaikille ja antoi vastuuta lähes ensipäivästä alkaen. Toimin hänen assistenttinaan, mutta hyvin tasavertaisesti myös ammattilaisena. Valmistelimme taidenäyttelyä, kävimme taiteilijoiden studioilla valitsemassa töitä

myyntiin ja näyttelyyn, kävimme asiakastapaamisissa suurlähetystöissä, teimme pr-työtä kutsuilla ja taidenäyttelyissä, tilasimme tuotteita, hoidimme myyntityötä galleriassa jne.

Minut alettiin tuntemaan työnantajani vakituiseina seuralaisena kutsuilla ja sain paljon itsekin kutsuja sekä tutustuin lukuisiin ihmisiin, joiden kanssa olen aktiivisesti ollut yhteydessä suomeen tultuani. Merkittävimmäksi henkilökohtaiseksi saavutuksekseni voisin mainita sen, että minua pyydettiin yhtiökumppaniksi perustamaan sisustusliikettä; asia jäi vielä auki, mutta sovimme aloittavamme neuvottelut syksyllä 2010.

Galleria oli todellinen kulttuurin kohtaamispaikka. Siellä vieraili paljon ihmisiä ja asiakkaita monista maista. Budapestissä asuvat amerikkalaiset ja suomalaiset olivat vakituksia vieraita galleriassa. Mielenkiintoisena asiana koin amerikkalaisuuden roolin ja näkyvyyden unkarissa. Unkarilaisia pakeni toisen maailmansodan aikana paljon Amerikkaan, ja nyt he ovat tai heidän jälkeläisensä ovat palaamassa juurilleen. Vaikka amerikkalaisuutta ei muuten katukuvassa näkynyt, niin amerikkalaisia on vakituisesti unkarissa aika paljon. He toimivat työssä tai ovat tulleet viettämään eläkepäiviään etsien juuriaan historian kirjoista.

Kaiken kaikkiaan kokemus oli avartava ja kerrottavaa olisi paljon. Konkreettisin asia, mitä jaksosta jäi olivat pysyvät kontaktit unkariin ja aito mielenkiinto palata takaisin. Suosittelen Talent-hanketta kokemuksena kaikille ja Unkaria maana, sillä on tarjottavaa monen alan osaajalle. Myös Suomikuvani kirkastui ja muistutti olemassaolostaan. On hienoa olla suomalainen ja nauttia suomalaisuuden mukana tulleista etuoikeuksista muihin maihin, tässä unkariin, verrattuna. Meillä on maksuton peruskoulutus, laadukas, kaikille avoin terveydenhuolto, me pidämme syrjäytyneistä huolta, olemme tasa-arvoinen maa, jossa ei ole korruptiota. Suomesta on helppo lähteä, ja suomeen on helppo tulla takaisin. Matkalla saa uutta perspektiiviä asioihin ja elämänlaajuinen ja elinikäinen oppiminen vain kasvavat ja rikastuvat.

Viimeksi muutettu: maanantai, 24 lokakuu 2011, 13:54